

Empresa Familiar

Codi: 102360
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501572 Administració i Direcció d'Empreses	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Carlos Guallarte Nuez

Correu electrònic: Carlos.Guallarte@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Es recomana estar cursant quart curs del grau

Objectius

- Facilitar als alumnes la comprensió del fenomen de l'empresa familiar com a expressió d'un concepte d'empresa i d'empresari, i una forma genuïna de creació i gestió empresarial.
- Explorar i conèixer les diferents configuracions i trets específics en les diferents etapes que conformen la vida i evolució d'aquests tipus d'empreses, i l'impacte que tenen en la seva gestió
- Familiaritzar els alumnes amb les eines i instruments més utilitzats en la gestió de les empreses familiars
- Reflexionar sobre el paper que la societat, a través de les seves institucions, assigna a les empreses familiars

Competències

- Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
- Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
- Demostrar que es coneixen els processos d'implementació d'estratègies de les empreses.
- Identificar els competidors de les empreses, veure com interaccionen entre ells i elaborar d'estratègies òptimes en cada cas per estimular la competitivitat.
- Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
- Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
- Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
- Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
- Transmetre els objectius de l'empresa, del departament o de la feina que es desenvolupa d'una manera clara.
- Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar la formulació i implementació d'estratègies a diferents entorns, empresa familiar o empreses acabades de crear.
2. Aplicar els processos de formulació d'estratègies a casos concrets.
3. Avaluar l'efecte de les diferents estratègies en la competitivitat de l'empresa.
4. Capacitat d'adaptació a entorns canviants.
5. Capacitat de comunicació oral i escrita en català, castellà i anglès, que permeti sintetitzar i presentar oralment i per escrit la feina feta.
6. Classificar les diferents formes de competir d'una empresa.
7. Elaborar plans d'empreses.
8. Enumerar els principals competidors d'una empresa.
9. Enumerar les etapes i els processos bàsics en la formulació i implementació d'una estratègia empresarial.
10. Fonamentar decisions d'estratègia empresarial.
11. Liderar equips multidisciplinaris i multiculturals, implementar nous projectes, coordinar, negociar i gestionar els conflictes.
12. Organitzar la feina, pel que fa a una bona gestió del temps i a la seva ordenació i planificació.
13. Prendre decisions en situacions d'incertesa i mostrar un esperit emprenedor i innovador.
14. Relacionar l'estratègia empresarial amb els objectius de les empreses i el seu desglossament per departaments o unitats de treball.
15. Seleccionar i generar la informació necessària per a cada problema, analitzar-la i prendre decisions partint d'aquesta informació.
16. Valorar el compromís ètic en l'exercici professional.

Continguts

1. Introducció a l'empresa familiar

- 1.1. Concepte y característiques diferencials d'aquests tipus d'empreses
- 1.2. La empresa familiar a Catalunya i en el sistema empresarial occidental
- 1.3. Tipologia d'empreses familiars i configuracions bàsiques
- 1.4. Cicle de vida de l'empresa familiar

2. Interrelació dels sistemes família-empresa

- 2.1. El paper del fundador en l'empresa familiar: empresari, estratega i líder
- 2.2. Empresa i família: interrelacions, funcions i disfuncions
- 2.3. La cultura organitzativa de l'empresa familiar
- 2.4. Conflictes en l'empresa familiar
- 2.5. El liderat del fundador

3. La gestió de l'empresa familiar

- 3.1. L'estratègia en l'empresa familiar: orientació empresarial vs, orientació familiar
- 3.2. El concepte de direcció en l' empresa familiar
- 3.3. Estructures de govern i direcció

- 3.4. Estructures organitzatives: configuracions predominants en les empreses familiars
- 3.5. Directius professionals en l'empresa familiar
- 3.6. Eficiència en l'empresa familiar: patrimoni empresarial vs. patrimoni familiar. Comptes de resultats
- 4. L'empresa familiar i la internacionalització.
  - 4.1. La E.F. competint en sectors globalitzats.
  - 4.2. Factors que afavoreixen i desfavoreixen la internacionalització de l'E.F.
  - 4.3. Estratègies d'internacionalització de l'E.F.
- 5. Empresa familiar i comportament organitzatiu
  - 5.1. Les motivacions dels diferents actors de l'empresa familiar
  - 5.2. La comunicació en l'empresa familiar
  - 5.3. Grup, equip i lideratge
  - 5.4. La participació en l'empresa familiar
  - 5.5. Canvi organitzatiu i cultura
- 6. La continuïtat de l'empresa familiar
  - 6.1. El protocol familiar
  - 6.2. El problema de la successió
  - 6.3. Planificació de la successió en l'empresa familiar: la transició
- 7. Canvis en l'estructura de la propietat
  - 7.1. Incorporació d'accionistes no familiars
  - 7.2. L'empresa familiar davant el mercat de valors: sortida a borsa
  - 7.3. La venda de l'empresa
- 8. Empresa familiar i societat
  - 8.1. Legislació específica per a l'empresa familiar
  - 8.2. La fiscalitat de l'empresa familiar
  - 8.3. Les Administracions i l'empresa familiar
  - 8.4. Organitzacions associatives i empresarials que incideixen en l'empresa familiar: Instituts, Cambres
  - 8.5. Reptes de futur de l'empresa familiar

Metodologia

Per tal d'assolir els objectius de l'assignatura, s'utilitzaran les següents metodologies docents:

1. Classes magistrals amb suport TIC: En aquestes sessions els professors desenvoluparan els principals conceptes i nocions fonamentals de l'assignatura. Per facilitar el seu aprenentatge es posaran exemples d'empreses i s'efectuaran les aplicacions pràctiques necessàries.

2. Sessions de treball centrades en un cas: S'utilitzarà la metodologia del cas per conèixer millor els diferents conceptes teòrics treballats en les sessions magistrals.

3. Activitats diverses de suport: Amb l'objectiu d'apropar l'estudiant al món de l'empresa durant el curs es proposarà la lectura d'articles de premsa i/o de revistes especialitzades on surtin notícies relacionades amb els conceptes que es treballant a l'assignatura, així com també l'assistència a conferències i xerrades.

4 Tutories presencials: L'estudiant disposarà d'unes hores on els professors de l'assignatura podran ajudar-lo/la a resoldre els dubtes que se li presentin en l'estudi de la matèria i en la resolució de problemes.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	15	0,6	2, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 15
Classes teòriques	30	1,2	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories	9	0,36	1, 2, 4, 7, 10, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi dels continguts	30	1,2	1, 2, 3, 7, 9, 10
Recerca de informació, preparació i resolució de casos i treball monogràfic	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Avaluació

La nota final del curs estarà formada per la mitjana ponderada de tres notes:

1. Seguiment del curs. El correcte seguiment del curs exigeix l'assistència a classe i la realització dels exercicis i activitats programades per cadascun dels temes. Al llarg del curs es controlaran tots aquests aspectes que resultaran en una nota que representarà el 10% de la nota final del curs.

2. Prova parcial. A meitat del curs es realitzarà una prova escrita. La nota d'aquest examen representarà el 10% de la nota final del curs.

3. Treball monogràfic sobre l'empresa familiar, que representarà el 50% de la nota final.

4. Examen final. S'avaluarà a l'alumne en base als continguts de l'assignatura. La nota de l'examen representarà el 30% de la nota final del curs.

La nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada sempre que s'obtingui una nota igual o superior a 4 en les parts 1 i 4.

Es considerarà un alumne com a no avaluable en el cas que no participi en cap de les activitats d'avaluació.

Al final del curs cada professor publicarà les qualificacions finals i el dia, hora i lloc de revisió de l'examen. En cas d'una nota inferior a 4, l'estudiant haurà de tornar a fer l'assignatura en el següent curs. Hi haurà una re-avaluació per aquells estudiants que no hagin superat l'assignatura i la seva nota final sigui igual o superior a 4. Els professors de l'assignatura decidiran la modalitat d'aquesta re-avaluació. En cas de superar la re-avaluació, la nota final serà d'un 5.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova parcial i examen final	40%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16
Seguiment del curs	10%	2	0,08	1, 2, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 15
Treball monogràfic	50%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Amat J.M. (2004) "La sucesión en la empresa familiar", Deusto, España.

Bigné, A. E. (1999). "La Empresa Familiar: Retos de Futuro". Fundación Generalitat Valenciana, Valencia, España.

Casillas, Díaz y Vázquez (2005) "La gestión de la empresa familiar", Thomson, España.

Corona, J. (Ed.)(2005): Manual de la Empresa familiar. Instituto de la Empresa Familiar / PriceWaterhouseCoopers. Editorial Deusto.

Font y Gallo M. (1989) "La empresa Familiar", 3, Estudios y Ediciones IESE.

Gallo, M. (1998) "La sucesión en la empresa familiar". La Caixa. Servicio de Estudios. Colección Estudios e informes, N° 12. Barcelona.

Galve y Salas (2003) "La empresa familiar en España: fundamentos económicos y resultados", Fundación BBVA, Bilbao.

Gersick et al (1997) "Empresas familiares generación a generación", McGraw-Hill, México.

Lank, A. y Neubauer, F. (1999) "La empresa familiar: Cómo dirigirla para que perdure", Deusto, Bilbao.

Lansberg, Ivan (2001) "Los sucesores en la empresa familiar", Granica, España.

Lansberg, Ivan et al. (1997) "Empresas Familiares", McGraw Hill

Leach, P. (2003). "La Empresa Familiar", Granica, España.